

På reise

Thorvald stiller alltid godt forberedt. Han var nylig pensjonert fra en ledende stilling i næringslivet og forholdt seg nesten til konsultasjonene som om de var styremøter.

Etter at vi hadde hilst på hverandre satte han seg ned, åpnet den medbrakte mappen og tok fram sine notater. De bestod blant annet av dagens spørsmål med tilhørende saksdokumenter. Han delte ut et eksemplar til hver av oss, trykket på kulepennen og la den på arket foran seg. Av erfaring vet jeg at han har mange spørsmål, og at hans strukturerte tilnærming gjør det lettere å rekke over dem i løpet av den avsatte tiden.

På den utdelte sakslisten stod det:

- bukspytt-kjertel - blodprøve
- rød flekk – panne
- blodpropp – flyreise
- vond hals
- øynene - henvisning

Thorvald hadde for en måned siden et gallesteinsanfall. Jeg hadde henvist til sykehuset med spørsmål om han burde få fjernet galleblæren for å redusere sannsynligheten for nye anfall. Han hadde fått time ved poliklinikken om noen uker. Gallesteinen hadde forbigående stoppet til avløpet for bukspyttkjertelen som derfor hadde blitt litt betent. Thorvald minnet meg på at vi skulle sjekke at betennelsen var gått helt tilbake. Jeg fylte ut laboratorieskjemaet.

Pasient: Her skal du se, sa han og pekte på en flekk i pannen. Hva er dette?

Flekken var rød, og det var litt flass i kanten av den. Utseendet passet med solskadet hud, en såkalt solar keratose. Thorvald hadde arbeidet flere år i Midtøsten da han var yngre. Den gang var det ikke vanlig å bruke solfaktorkremer. Det hadde satt sitt preg på huden hans. Her til lands var han dessuten en ivrig skiløper. Ettersom snø reflekterer solstråler hadde de uttalige turene forsterket solskaden. Den typen som Thorvald hadde fått, kan imidlertid fjernes med godt resultat – enten ved å fryse den bort eller ved å smøre på en krem i noen uker. Jeg henviste han til en hudlege for en vurdering av hvilken behandling som var best egnet. Spørsmål nummer en og to på listen ble haket av.

For noen år siden hadde Thorvald hatt en blodpropp i den ene leggen. Den var blitt hoven, rød og varm etter en lang flyreise. Han ble innlagt på sykehus, og man hadde lyktes med å delvis løse opp proppen. Etter utskrivelsen brukte han blodfortynnende tabletter i noen måneder.

Pasient: Min kone og jeg skal til Kanariøyene om fire uker. Er det noe spesielle forhåndsregler jeg bør ta?

Lege: Du bør bevege beina, drikke rikelig med vann og benytte støttestrømper, sa jeg.

Pasient: Støttestrømper bruker jeg alltid, sa Thorvald. Han trakk opp buksebeinet og pekte på leggen.

Lege: Flott! I tillegg kan du overveie å sette en blodfortynnende sprøyte på deg selv et par timer før avreise og tilsvarende når du skal hjem igjen. Kan du tenke deg å gjøre det?

Pasient: Ja – det er ikke noe problem. Den gang jeg forsket satte jeg mange sprøyter. Det begynner riktignok å bli veldig mange år siden, men uansett så er jo Ingunn sykepleier.

Jeg forklarte hvordan hun skulle sette den og skrev en resept til han. De siste to spørsmålene var fort gjort. Jeg kikket han i halsen og haket av "Streptokokktest" på prøveskjemaet.

Pasient: Da er det bare en ting igjen, sa Thorvald. Min søster har grønn stær og ifølge hennes øyelege bør jeg også få sjekket synet. Kan du henvise meg til en slik undersøkelse?

Lege: Ja – det er fornuftig å få gjort. For høyt trykk i øyet (grønn stær) kan skyldes arvelige egenskaper. Ettersom din søster har fått påvist denne tilstanden, er det fint om du også blir undersøkt.

Da jeg hadde skrevet henvisningen, foldet Thorvald sammen mappen, reiste seg, bukket kort og gikk bort til døren. I det han gikk ble vi enige om å snakke sammen litt senere på dagen når jeg hadde fått svar på prøvene hans.